

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Commissie voor BZK, dhr Ziengs (voorzitter)
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Wet open overheid

Amsterdam/Hilversum, 1 juli 2020

Geachte heer Ziengs, geachte Commissie,

In aanloop naar de behandeling van de **Wet open overheid** (Woo) in de Tweede Kamer, en de bespreking van de uitvoerbaarheid van de wet in uw Commissie op 2 juli aanstaande, benadrukken onze organisaties graag andermaal met klem de noodzaak van aanpassingen aan de laatste versie van het wetsvoorstel.

Hoewel we de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie onder de Woo omarmen, draagt de wet in haar huidige - uitgekledede - vorm onvoldoende bij aan de originele ambitie: het beter **toegankelijk en controleerbaar** maken van de Nederlandse overheid.

Ruimhartige transparantie van overheidsinformatie is van vitaal belang voor een gezonde democratie waarin de vrije pers ongeremd haar controlerende taak kan uitvoeren, waarin het maatschappelijk middenveld maximaal geïnformeerd haar werk kan doen, en waarin iedere burger dankzij een goede toegang tot overheidsdata kan participeren in politieke en bestuurlijke processen. Hierover zullen u en wij het eens zijn. Daarom doen we een dringend beroep op u om bij de behandeling van de Woo op de onderstaande punten verbetering te vragen:

1. Het inzichtelijk maken over welke soort data Nederlandse overheden beschikken. Ook - of zeker - als dit informatie betreft die niet valt onder de categorieën van actieve openbaarmaking. Hiertoe dient het **transparantieregister** in het wetsvoorstel terug te keren.
2. Het is van belang dat de **beslistermijn** voor informatieverzoeken wordt gehalveerd.
3. Het aantal **(semi-) overheidsorganisaties** dat onder de Woo valt moet worden uitgebreid.
4. Het instellen van een onafhankelijke **informatiecommissaris** die als een soort ombudsman kan optreden bij geschillen tussen burger of journalist en overheid.

Over de uitvoerbaarheid van de wet inclusief bovenstaande punten merken we naar aanleiding van de Kamerbrief¹ van minister Ollongren van 29 juni jl. graag op, dat het ons verheugd dat de financiële consequenties voor invoering van de Woo - waarover in een eerder stadium wel erg snelle conclusies² werden getrokken - definitief blijken mee te vallen.

Ons appel is kortom: maak van dit moment en dit wetsvoorstel gebruik om een *echt* open overheid te worden. Dat kunt u doen omdat het ***nodig is***: het publieke debat roept luid om meer transparantie. U kent net als wij de vele actuele aanleidingen daartoe. Bovendien voldoet de wet in huidige vorm simpelweg niet aan het Verdrag van Tromsø uit 2009, waarin een verregaande toegang tot overheidsinformatie is vastgelegd. Dat verdrag kwam er nota bene mede dankzij Nederland, maar is nog altijd niet door onze regering ondertekend.

Maar transparantie ***loont*** ook. Meer actieve openbaarmaking en meer grip op de informatiehuishouding van de overheid leidt onherroepelijk tot minder (overbodige) informatieverzoeken en meer efficiëntie. Bovendien zijn de onderzoeken talloos die aantonen dat transparantie leidt tot meer vertrouwen in politiek en bestuur.

Maar we vragen u ook in te zetten voor een ruimhartigere Wet open overheid omdat het ***hoort***. Omdat wij allemaal willen leven in een land waarin de overheid de intrinsieke wil heeft om zo open als mogelijk te zijn. Om haar eigen controlebaarheid te faciliteren, en iedere burger een gelijke informatiepositie te gunnen. Openbaarheid is een voorwaarde voor het goed functioneren van democratie en pers.

Vanzelfsprekend lichten wij onze zorgen en verbetersuggesties graag nader toe in een persoonlijk gesprek. We komen graag met u in contact.

Met vriendelijke groet,

Thomas Bruning, algemeen secretaris Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ)

Marcel Gelauff, voorzitter Genootschap van Hoofdredacteuren

Wilma Haan, directeur Open State Foundation, voorzitter ai. NVJ

Tom Nauta, directeur NDP Nieuwsmedia

Evert de Vos, voorzitter Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ)

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z12574&did=2020D26898

²

<https://openstate.eu/nl/2017/08/invoeringskosten-wet-open-overheid-gebaseerd-op-onnauwkeurige-berekeningen/>